

Sarajevo, 01.03.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
22.02.2021. - 26.02.2021.

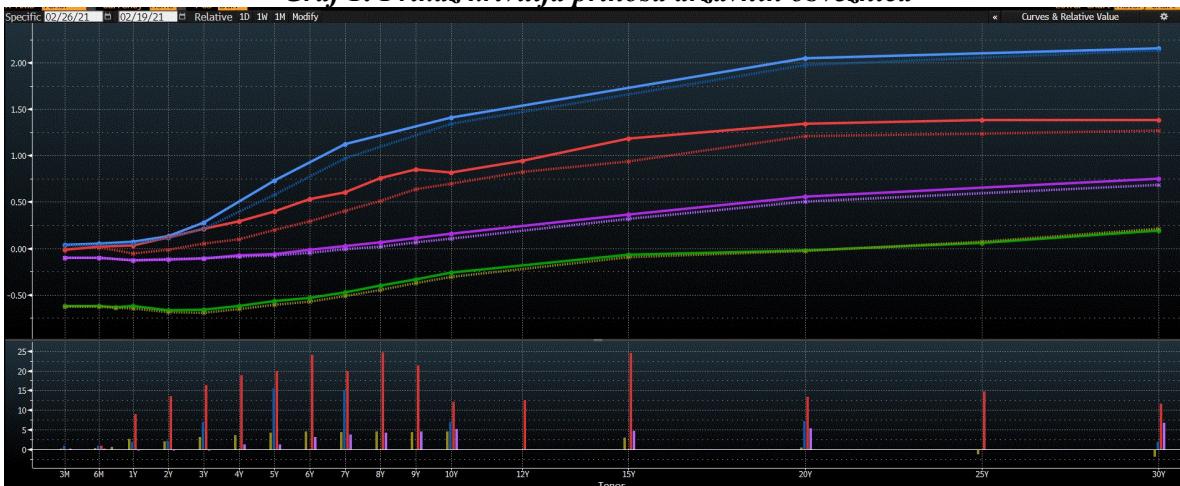
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	19.2.21	- 26.2.21	19.2.21	- 26.2.21	19.2.21	- 26.2.21	19.2.21	- 26.2.21
2 godine	-0,68	- -0,66 ➤	0,10	- 0,13 ➤	-0,01	- 0,13 ➤	-0,11	- -0,11 ➤
5 godina	-0,61	- -0,57 ➤	0,58	- 0,73 ➤	0,20	- 0,40 ➤	-0,07	- -0,06 ➤
10 godina	-0,31	- -0,26 ➤	1,34	- 1,40 ➤	0,70	- 0,82 ➤	0,11	- 0,16 ➤

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	19.2.21	- 26.2.21
3 mjeseca	-0,594	- -0,591 ➤
6 mjeseci	-0,626	- -0,623 ➤
1 godina	-0,631	- -0,605 ➤

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 26.02.2021. godine (pone su puno linije) i 19.02.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Protekle sedmice prinosi obveznica eurozone su zabilježili rast, koji je posebno bio izražen tokom trgovanja u četvrtak, a koji je predstavljao refleksiju dešavanja na tržištu obveznica u SAD. Iako je na kraju sedmice uslijedila određena korekcija, posmatrano na sedmičnom nivou, prinosi njemačkih obveznica su povećani između 2 i 2 baznih poena. Izjave zvaničnika ECB, kao što su glavni ekonomista Lane i član IV ECB Schnabel ukazuju na moguću zabrinutost ove institucije da bi tržište obveznica moglo ugušiti oporavak eurozone čak i prije nego započne. U svojim izjavama ovi predstavnici ECB su ukazali na rizik isuviše brzog rasta prinosa, koji u konačnici utiče na povećane troškove zaduživanja vlada, a što bi moglo dovesti do dodatnih monetarnih intervencija od strane ECB. Takođe, početkom prošle sedmice predsjednica ECB Lagarde je izjavila da ECB pažljivo prati kretanje nominalnih prinosa na državne obveznice kako bi ustanovila da li su finansijski uslovi u eurozoni dovoljno povoljni da podrže ekonomiju tokom pandemije.

Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's je smanjila prognoze ekonomskog rasta za tekuću godinu za eurozonu, kao i za Veliku Britaniju, u odnosu na prognoze iz novembra prošle godine uslijed slabosti koje se povezuju sa pandemijom u I kvartalu tekuće godine. Za eurozonu se sada očekuje rast GDP-a od 3,7% u 2021. godini, te rast od 3,9% u 2022. godini, nakon što je u prošloj godini, prema kalkulacijama ove agencije, zabilježena kontrakcija od 7,1%. Deutsche Bundesbank je objavila da će ekonomija Njemačke vjerovatno zabilježiti kontrakciju u tekućem kvartalu zbog snažnijih restrikcija uvedenih zbog pandemije, a da bi mogla da zabilježi oporavak u proljeće kada bi moglo doći do pada infekcija i distribucije vakcina. Ovom prilikom je zanemaren nedavni rast inflacije jer smatraju da se uglavnom radi o promjenama u indeksu koji prati cijene, a da je rast plata bio samo umjeren.

Predsjednica Evropske komisije Von der Leyen je uvjerala lidera EU da će zabraniti izvoz vakcina iz EU ukoliko proizvođači, kao što su AstraZeneca, ponovo ne uspiju da dostave iste. Zbog manjka vakcina u EU je samo 8% odrasle populacije do sada primilo vakcinu u poređenju sa 27% u Velikoj Britaniji.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	JAN	0,9%	0,9%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	JAN	1,4%	1,4%
3.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	JAN	12,5%	12,5%
4.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	FEB	92,1	93,4
5.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	FEB	-	93,2
6.	Ifo indeks poslovnog povjerenja	FEB	90,5	92,4
7.	GDP – Njemačka (final.) kvartalno	IV kvartal	0,1%	0,3%
8.	GDP – Francuska (final.) kvartalno	IV kvartal	-1,3%	-1,4%
9.	GDP – Finska (kvartalno)	IV kvartal	-	0,4%
10.	GDP – Portugal (final.) kvartalno	IV kvartal	0,4%	0,2%
11.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	DEC	-	7,0%
12.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	DEC	-	-0,5%
13.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	DEC	-	-5,1%
14.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	JAN	-	-7,8%
15.	Obim maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	JAN	-	3,8%
16.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	JAN	0,3%	0,0%
				3,6%

SAD

Predstavnički dom u SAD je usvojio Zakon o pomoći zbog pandemije Covid19 u vrijednosti 1,9 milijardi USD, koji je predložen od strane predsjednika Bidena, što je njegova prva velika zakonodavna pobjeda. Turbulencije na finansijskom tržištu tokom prošle sedmice su produkovale značajne gubitke za vlasnike državnih obveznica, te su ovi investitori i dalje pod pritiskom eventualnih daljih gubitaka ukoliko se nastavi rast prinosa. Ujedno ovakve okolnosti pojačavaju pritiske na Fed da odgovori na iznenađujuće visoki rast prinosa. Prema Jefferies International investitori u državne obveznice SAD su u četvrtak bili najkraći u ovim pozicijama od 2013. godine.

Tokom protekle sedmice zvaničnici administracije predsjednika Bidena su saopštili da će u naredne dvije sedmice Administracija za male biznise (Small Business Administration) prihvatići samo aplikacije za oprost zajmova kroz program za mala i srednja preduzeća, Paycheck Protection Program, i to za kompanije koje imaju manje od 20 zaposlenih, kako bi se osiguralo da ove kompanije ne budu istisnute iz poslovanja od strane većih kompanija.

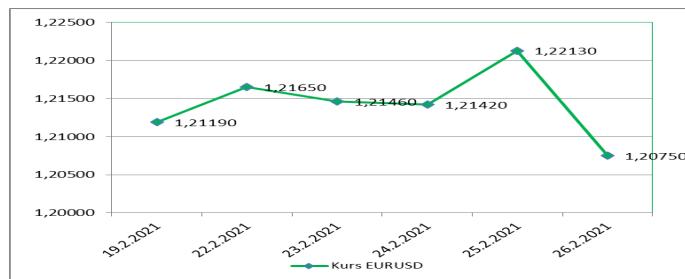
Ministrica finansija SAD Yellen je tokom prošle sedmice podržala novu alokaciju unutar valute MMF-a, SDR, ali je istakla da su potrebni širi parametri kako bi se pojačala transparentnost o tome kako se rezerve koriste i kako se njima trguje. Yellen je u pismu grupi G20 istakla da nova alokacija unutar SDR treba pojačati likvidnost za siromašne zemlje koje su posebno teško pogodene globalnom pandemijom virusa Covid19. Ovom prilikom Yellen nije specificirala veličinu potrebne alokacije unutar SDR, koji može biti konvertovan u čvrstu valutu zemalja članica MMF-a. Predstavnici G20 će o ovom prijedlogu raspravljati na online sastanku koji će biti održan u krajem ove sedmice.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Aktivnost prerađivačkog sektora, Fed iz Dalasa	FEB	5,0	17,2
2.	Povjerenje potrošača	FEB	90,0	91,3
3.	Povjerenje potrošača Un.Mičigen F	FEB	76,5	76,8
4.	Aplikacije za hipotekarne kredite	19. feb	-	-11,4%
5.	Prodaja novoizgrađenih kuća (M/M)	JAN	1,7%	4,3%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	20. feb	825.000	730.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	13. feb	4.460.000	4.419.000
8.	Lična potrošnja	JAN	2,5%	2,4%
9.	PCE deflator (mjera inflacije) (G/G)	JAN	1,4%	1,5%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,21190 na nivo od 1,20750.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Premijer Johnson je predstavio plan prevazilaženja mjera restrikcija uvedenih zbog pandemije. Plan je predstavljen u Donjem domu Parlamenta, a obuhvata četiri koraka. Prvi korak će biti poduzet 8. marta, kada će se ponovo otvoriti škole, dok će na otvorenom moći da se sastanu dvije osobe. Od 29. marta biće dozvoljena okupljanja na otvorenom za šest osoba ili dva domaćinstva. Sportovi na otvorenom, uključujući nogomet, golf i tenis, će takođe biti dozvoljeni od 29. marta. Napredak u daljim koracima popuštanja mjera zavisiće od uslova vakcinacije, širenja infekcije, hospitalizacije, smrtonosti i novih varijanti virusa.

Glavni ekonomista BoE Haldane je upozorio da se inflacija „probudila“ i da će se teško ukrotiti, dok se ekonomija oporavlja od pandemije izazvane Covid19, što potencijalno zahtjeva da BoE poduzme korake. Lokalni časopis The Guardian je objavio vijest da će ministar finansija Sunak u njegovom predstavljanju budžeta naredne sedmice, dodijeliti 5 milijardi GBP novčanih sredstava preduzećima koja su teško pogodjena blokadama izazvanim pandemijom. Vlada je saopštila da finansiranje direktnе pomoći preduzećima tokom krize iznosi 25 milijardi GBP. Ministar finansija Sunak će u srijedu predstaviti Parlamentu plan budžeta, te je istakao da teret duga iznosi oko 2,1 bilion GBP. Takođe, Sunak je signalizirao da je spremjan da poveća poreze u Velikoj Britaniji sa ciljem da se unaprijede javne finansije u zemlji, ali je istovremeno obećao da će pružiti podršku za kompanije i zaposlene sve dok pandemija potraje. Pored toga, Sunak ističe da će prezentovati nacrt za rješavanje budžetskog deficit-a za kojeg postoje neke projekcije da će dostići 19% GDP-a.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	JAN	-	-20.000
2.	Prosječne sedmične zarade bez bonusa, tromj.(G/G)	DEC	4,0%	4,1%
3.	Stopa nezaposlenosti	IV kvartal	5,1%	5,1%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, te je kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,86498 na nivo od 0,86703. GBP je deprecirala u odnosu na USD, pa je kurs GBPUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,4016 na nivo od 1,3933.

JAPAN

Osiguravajuće kompanije i regionalne banke u Japanu su tokom januara povećale ulaganja u ultra duge državne obveznice, nakon što su signali globalnog oporavka uticali na rast ovih prinosa na najveće nivoe u posljednje dvije godine. Neto kupovine obveznica sa veoma dugim dospijećem od strane kompanija životnog i druge vrste osiguranja su premašile sumu od 1 bilion JPY po prvi put od decembra 2012. godine.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da BoJ već fleksibilno kupuje ETF-ove, ali da će na sastanku u martu tražiti načine kojim bi ovaj program učinila efikasnijim i održivijim. On je dodao da BoJ ima na umu da se treba suočiti sa neželjenim efektima stimulativnih mjera, napominjući da je svjestan kritika da kupovine ETF-ova narušavaju cijene dionica. Ipak, Kuroda je ponudio malo indicija o tome na koji način bi BoJ mogla da prilagodi program kvantitativnih olakšica, gdje je dodao da ne vidi nikakav znak da kupovine ETF-ova izazivaju velike poremećaje na tržištu ili ozbiljne probleme kod korporativnog upravljanja. Bivši zamjenik guvernera BoJ Yamaguchi je izjavio da BoJ mora odbaciti stav da svojom monetarnom politikom može uticati na percepciju javnosti, kao i da treba sprovesti „istinsku“ reviziju kojom će se bolje razmotriti rastući troškovi produženih monetarnih olakšica. BoJ će izvršiti reviziju u ovom mjesecu kako bi instrumente monetarne politike učinila održivijim, prihvativši kritike da monetarna politika uništava prinose obveznica, smanjuje likvidnost tržišta, i narušava cijene dionica.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

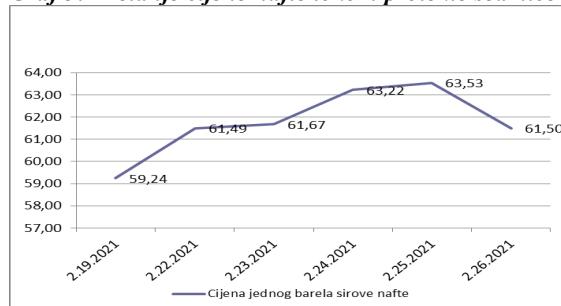
Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PPI uslužnog sektora (G/G)	JAN	-0,4%	-0,5%
2.	Prodaja u supermarketima (G/G)	JAN	-	1,2%
3.	Vodeći indeks F	DEC	-	95,3
4.	Koincidirajući indeks F	DEC	-	88,3
5.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	JAN	-5,4%	-5,3%
6.	Maloprodaja (G/G)	JAN	-2,6%	-2,4%
7.	Indeks započetih kuća (G/G)	JAN	-1,9%	-3,1%
				-9,0%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 127,79 na nivo od 128,67. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 105,45, na nivo od 106,57.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 59,24 USD (48,88 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala tendenciju rasta, te se našla na najvišem nivou u posljednjih trinaest mjeseci. Podršku cijeni nafte daje smanjenje ponude od strane najvećih proizvođača, kao i optimizam po pitanju jačanja tražnje. Pored toga, sredinom sedmice su objavljene vijesti da su zalihe nafte u SAD smanjene, što je dalo dodatni podsticaj rastu cijene ovog energenta. Tražnja za naftom se tokom protekle sedmice vratila na nivo pred pandemiju, dok su ključne zemlje u potrošnji nafte poput Kine i Indije signalizirale da će doći do povećanja putovanja. U takvim okolnostima cijena nafte se približila nivou od 60 USD po barelu, odnosno približila se najvećem nivou u posljednjih godinu dana. Analitičari smatraju da industrija nafte treba stabilnije cijene nakon što je tokom 2020. godine pretrpjela najteži pad tražnje. Pojedini analitičari ističu da tehničke analize pokazuju da napredak na ovom tržištu zaista postoji, ali je trenutni rast pretjeran, što znači da bi se mogla desiti korekcija cijene. U petak je cijena nafte nastavila da bilježi rast uprkos tome što je OPEC smanjio očekivanja za tražnju nafte, dok je iz IEA saopšteno da trenutno na tržištu postoji prezasićenost. Analitičari ističu da je cijena nafte dostigla kritičnu vrijednost kada OPEC+ mora da odluči da li da poveća obim proizvodnje ili riskira gubitak tržišnog udjela u korist proizvođača nafte iz škriljca u SAD. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 61,50 USD (50,93 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 3,81%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na ekstremim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u pondjeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.784,25 USD (1.472,27 EUR).

Cijena zlata je tokom sedmice imala tendenciju pada, uglavnom pod uticajem pojačanog optimizma na finansijskom tržištu. Početkom sedmice cijena je zabilježila rast, nakon što su investitori iskazali zabrinutost zbog ubrzanog rasta prinosa na državne obveznice, kao i za inflaciju. Ipak, već narednog dana cijena zlata je počela da se blago smanjuje, jer su investitori bili u iščekivanju svjedočenja predsjednika Feda Powella po pitanju monetarne politike i ekonomskog rasta. Powell nije signalizirao da je Fed blizu toga da umanji podršku ekonomiji koja je snažno pogodjena pandemijom, te se tako cijena zlata nije značajnije promijenila.

Sredinom sedmice cijena zlata je počela da se smanjuje, pod uticajem snažnog rasta prinosa na državne obveznice SAD, ali i zbog smanjenih ulaganja u sigurne aktive poput zlata. Prinosi na desetogodišnje obveznice SAD su povećani na nivo od 1,40%, po prvi put od februara 2020. godine, dok je dolar aprecirao te je tako zlato postalo skuplje za investitore koji raspolažu sredstvima u drugim valutama.

Cijena zlata je tokom trgovanja u petak bila volatilna, te je zabilježen pad ka 1.717 USD po unci, ali se vrlo brzo cijena vratila na veće nivo. Cijena je smanjena pod uticajem aprecijacije dolara ali i pojačanog optimizma na finansijskom tržištu. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.734,04 USD (1.436,06 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je zabilježila pad za 2,81 %.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

